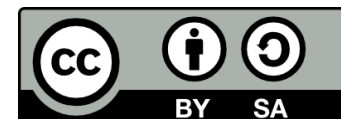

ΒΙΟΗΘΙΚΑ ΔΙΛΗΜΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

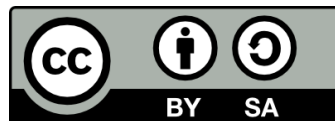
Ενότητα 11: Ηθική θεώρηση της εξωσωματικής γονιμοποίησης

Μιλτιάδης Βάντσος
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

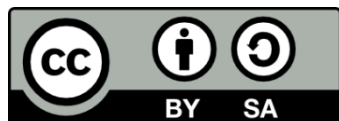

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Ηθική θεώρηση της εξωσωματικής γονιμοποίησης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Βιοηθικά διλήμματα κατά την έναρξη της ζωής

Μάθημα 11: Ηθική θεώρηση της εξωσωματικής γονιμοποίησης

Πότε υφίσταται υπογονιμότητα

- Ένα ζευγάρι θεωρείται υπογόνιμο όταν οι προσπάθειές του για την απόκτηση παιδιού αποτυγχάνουν για περισσότερο από ένα έτος.
- Τα κυριότερα αίτια υπογονιμότητας είναι:
  - δυσλειτουργία της ωορηξίας.
  - βλάβη στις σάλπιγγες.
  - ενδομητρίωση.
  - αδυναμία του σπέρματος.

Η μέθοδος της εξωσωματικής γονιμοποίησης

- Με τη μέθοδο της εξωσωματικής γονιμοποίησης καθίσταται δυνατή η σύλληψη μιας νέας ανθρώπινης ζωής σε εργαστηριακό περιβάλλον. Για την πραγματοποίησή της απαιτείται:
  - λήψη σπέρματος από τον άνδρα, η οποία γίνεται με αυνανισμό.
  - λήψη ωαρίων από τη γυναίκα, η οποία γίνεται μετά από ορμονολογική προετοιμασία της γυναίκας με σκοπό την πρόκληση υπερωορηξίας, έτσι ώστε να υπάρχει μεγαλύτερος αριθμός ωαρίων απ' αυτόν της φυσικής διαδικασίας.
- Αφού επιτευχτεί γονιμοποίηση, τα έμβρυα που βρίσκονται στο στάδιο των πρώτων κυτταρικών διαιρέσεων μεταφέρονται στη μήτρα για κυοφορία.

Η μέθοδος της εξωσωματικής γονιμοποίησης

- *Ενδοσαλπινγική μεταφορά ζυγωτών:* εντός 24 ωρών από τη γονιμοποίηση μεταφέρονται τα μονοκύτταρα ζυγωτά στις σάλπιγγες.
- *Ενδοσαλπινγική μεταφορά του προ-πυρηνικού γαμέτη:* αποτελεί παραλλαγή της παραπάνω μεθόδου.
- *Υποζωνική σπερματέγχυση:* εισάγονται 4-8 σπερματοζωάρια στον εξωτερικό χώρο του ωαρίου σε περιπτώσεις που τα σπερματοζωάρια εμφανίζουν χαμηλή κινητικότητα.
- *Ενδοκυτταροπλασματική έγχυση σπέρματος:* ένα και μόνο σπερματοζωάριο εισάγεται με μικροένεση στο ωάριο.
- *Χρήση σπερματίδων για τη γονιμοποίηση:* σπερματίδες είναι τα φυλετικά αρσενικά κύτταρα των όρχεων μέσα στον πυρήνα των οποίων υπάρχει το γενετικό υλικό του άνδρα.

Ο ηθικός προβληματισμός

- Η σύλληψη της ανθρώπινης ζωής γίνεται εκτός του φυσικού χώρου δηλ. στο εργαστήριο (in vitro). Έτσι μηχανοποιείται η έναρξη της ζωής του ανθρώπου και από αποτέλεσμα αγαπητικής συνένευσης υποβιβάζεται σε αντικείμενο της ιατρικής και σε εργαστηριακή πράξη.
- Δημιουργούνται κατά κανόνα υπεράριθμα έμβρυα, προκειμένου να απαλλαγεί η γυναίκα από την επανάληψη της επίπονης και δαπανηρής διαδικασίας της πρόκλησης υπερωορηξίας. Τα έμβρυα που δεν μεταφέρονται είτε κρατούνται σε κατάψυξη για μελλοντική χρήση είτε χρησιμοποιούνται για πειραματικούς σκοπούς είτε καταστρέφονται.

Ο ηθικός προβληματισμός

- Η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία απέρριψε την εξωσωματική γονιμοποίηση, επειδή:
  - αποσυνδέεται η αναπαραγωγή του ανθρώπου από την σεξουαλική πράξη, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με το φυσικό νόμο.
  - αν και η πρόθεση είναι καλή και η μέθοδος φαίνεται να τίθεται στην υπηρεσία της ζωής, στην πραγματικότητα δεν διαφέρει ριζικά από τη νοοτροπία της έκτρωσης, αφού ο άνθρωπος αποφασίζει ποια έμβρυα θα γεννηθούν και ποια υπεράριθμα έμβρυα θα καταστραφούν.

Ο ηθικός προβληματισμός

- Η Ορθόδοξη Εκκλησία αποδέχεται ηθικά την εξωσωματική γονιμοποίηση, όταν αφορά στους συζύγους και γίνει κατά τρόπο που αποκλείεται η ύπαρξη υπεραρίθμων εμβρύων και κατά συνέπεια η πιθανή καταστροφή τους (δηλ. με τη μεταφορά προς γονιμοποίηση όλων των δημιουργηθέντων εμβρύων).
- Η μέθοδος αποτελεί μια θεραπευτική παρέμβαση για την αντιμετώπιση της υπογονιμότητας, που βοηθά το ζευγάρι στην απόκτηση παιδιού.
- Η απόκτηση παιδιού με τη μέθοδο αυτή δεν παύει να είναι αποτέλεσμα της επιθυμίας και προσπάθειας των συζύγων να αποκτήσουν το πολυπόθητο παιδί.

Ο ηθικός προβληματισμός

- Η εξωσωματική γονιμοποίηση διακρίνεται σε ομόλογη, όταν γίνεται από το υπογόνιμο ζευγάρι, και σε ετερόλογη, όταν χρησιμοποιείται σπέρμα ή ωάριο τρίτου προσώπου.
- Στην ετερόλογη γονιμοποίηση συζητάται αν πρέπει να είναι γνωστή ή όχι η ταυτότητα του δότη ή της δότριας.
- Σύμφωνα με το βασικό επιχείρημα υπέρ της αποδοχής της, η ετερόλογη γονιμοποίηση αποτελεί μισή υιοθεσία και συγκρίνεται με αυτή. Η γενική εκτίμηση ότι οι θετοί γονείς μπορεί να είναι καλοί γονείς σχετικοποιεί τη σημασία της βιολογικής συγγένειας γονέων και παιδιού. Όπως δηλ. οι θετοί γονείς μπορεί να είναι καλοί γονείς, το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και με ένα φυσικό και ένα θετό γονέα.

Ο ηθικός προβληματισμός

- Η ετερόλογη γονιμοποίηση δεν γίνεται αποδεκτή από τη χριστιανική ηθική, καθώς θίγει την ιερότητα του μυστηρίου του γάμου που ευλογήθηκε από το Θεό και απειλεί τη σταθερότητα και ενότητα της οικογένειας.
- Ο παραλληλισμός της ετερόλογης γονιμοποίησης με την υιοθεσία παραβλέπει το γεγονός ότι η υιοθεσία αποτελεί μια λύση ανάγκης για το καλό του παιδιού, ενώ η ετερόλογη γονιμοποίηση μια στοχευμένη πράξη που κλονίζει τη σταθερότητα του γάμου και των διαπροσωπικών σχέσεων εντός της οικογένειας και θέτει σε κίνδυνο την ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού.
- Η ετερόλογη γονιμοποίηση δεν αποτελεί πάντως μοιχεία, αφού απουσιάζει η εξωσυζυγική ερωτική σχέση.

Βιβλιογραφία

- Βάντσος Μιλτιάδης, Η ιερότητα της ζωής. Παρουσίαση και αξιολόγηση από άποψη Ορθόδοξης Ηθικής των θέσεων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας για τη βιοηθική, Θεσσαλονίκη 2010 (ιδίως σελ. 233-265).
- Βάντσος Μιλτιάδης, «Η σημασία της ορολογίας στη βιοηθική», σε: Επιστημονική Επετηρίδα Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. / Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας 9 (2004) 147-160.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Βάντσος Μιλτιάδης.
«Βιοηθικά διλήμματα κατά την έναρξη της ζωής. Ηθική θεώρηση της
εξωσωματικής γονιμοποίησης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο
από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS232/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

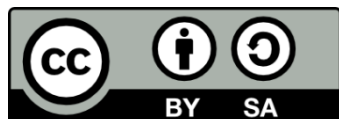

Τέλος ενότητας

Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

